

Opravdu rozmarné léto - provozovatel bazénu jako rizikové povolání!

Stará česká filmová klasika líčí provozování veřejného koupaliště poněkud romanticky, jako v podstatě pohodové zaměstnání, ale všichni, kdo se v problematice alespoň trochu orientují, ví své. Kromě věčné starosti s tím, jaké bude počasí, jestli bude dobrá návštěvnost a zda se tedy podaří udržet rentabilitu provozu, jsou tu ještě obavy o bezpečnost návštěvníků a zodpovědnost provozovatele za případné úrazy. Když k tomu ještě přičteme jednu z hlavních povinností provozovatele veřejného bazénu či koupaliště, a sice zajištění hygienické nezávadnosti vody ke koupání z pohledu dodržení jejich kvalitativních parametrů daných zákonem č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, včetně jeho novelizace č. 151/2011 Sb. a vyhláškou č. 409/2005 Sb. o hygienických požadavcích na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody, vychází nám opravdová každodenní realita tohoto povolání.

Nezabývejme se dnes ekonomickým hlediskem provozu ani problematikou prevence úrazů a s tím spojeným plavčickým dohledem, podívejme se blíže na problematiku udržení kvality vody z hlediska našeho právního řádu, bezpečnosti a celkové odpovědnosti, které musí provozovatelé bazénů a koupališť čelit.

Bez chemikálií to nejde

Základním kvalitativním ukazatelem u bazénové vody je její mikrobiologická nezávadnost. Extrémní zátěž a znečištění, které zejména při vyšší návštěvnosti koupaliště v horkých letních dnech vnášejí do bazénové vody návštěvníci, klade vysoké nároky na celou bazénovou technologii. Klíčovým faktorem je pak zajištění dostatečného množství účinných desinfekčních činidel v bazénové vodě. Drtivá většina bazénů v ČR používá jako desinfekci chlor a to buď ve formě čistého plynu nebo ve formě vodného roztoku chlornanu sodného. Ostatně i vyhláška č. 238/2011 Sb. požaduje jako kontrolní parametr účinnosti desinfekce sledovat obsah tzv. volného a nově i vázaného chloru v bazénové vodě. Z toho jasně vyplývá, že na kvalitě a účinnosti těchto chemikálií je provozovatel bazénů takřka životně závislý. Například čistota, respektive hlavně tedy ne úplně dokonalá čistota těchto chemikálií, se rozhodnou měrou podílí na vnášení nežádoucích residuí do cirkulující bazénové vody. Tyto látky mohou při dlouhodobější expozici působit negativně na pokožku koupajících se a způsobovat různé alergické reakce, nemluvě o tom, že kupříkladu zdánlivě čistý, koncentrovaný plynný chlor, pokud disponuje přílišnou zbytkovou vlhkostí, může způsobit při dlouhodobém používání nemalé problémy na technologickém zařízení.

Zákon myslí na vše

Stát samozřejmě dbá na kvalitu chemikálií používaných při úpravě vody, která přichází do styku s lidskou pokožkou a to jak z hlediska účinnosti tak chemické čistoty. Výše zmíněné desinfekční prostředky ale i další **chemikálie používané k úpravě vody jsou proto zařazeny mezi** tzv. biocidní látky, které podléhají registraci na Ministerstvu zdravotnictví ČR podle zákona č.120/2002 Sb. o biocidech. Všechny subjekty, které tyto látky dodávají na český trh, musí své výrobky bezpodmínečně na MZ ČR registrovat. Tento schvalovací proces jednak zajišťuje dodržení kvalitativních požadavků na výrobky dodávané na trh a na druhé straně jednoduchým způsobem chrání provozovatele před nežádoucím používáním neschválených chemikálií. Stačí si u každého potenciálního dodavatele biocidních přípravků pro úpravu vody vyžádat rozhodnutí o registraci, případně se on-line informovat na stránkách ministerstva zdravotnictví, zda váš dodavatel má nabízený výrobek registrovaný v ČR:

http://www.mzcr.cz/Verejne/obsah/biocidy-a-chemicke-latky_1097_5.html

V tomto případě více než kdy jindy platí, že nakupovat nejlevněji nemusí být vždy to pravé. Bohužel stává se, že dodavatelé chemikálií do bazénů své zákonné povinnosti mírně řečeno obcházejí a přenáší tím větší míru rizika a zodpovědnosti na své zákazníky, provozovatele bazénů.

Trochu drahý špás

Každý rok se pracovníci hygienických stanic a Státního zdravotního ústavu při pravidelných kontrolách na bazénech setkávají s problémy s kvalitou vody, které jsou zapříčiněny jak nedostatky v technologii, tak nedodržováním všeobecně platných pravidel při úpravě vody. Provozovatelé bazénů a koupališť se tímto porušováním zákona o ochraně veřejného zdraví dopouštějí přestupku, který může mít pro jejich podnikání fatální následky. Ze zákona vyplývají pro provozovatele možné **postihy v řádu tisíců korun**. Nestačí mít ovšem v pořádku jen ty nejčastěji měřené parametry. Také používání nevhodných nebo neschválených přípravků, může případně vést ke správnému řízení s nemalými postihy pro všechny dotčené subjekty, přičemž prvotní dopad případných sankcí, což může být například i okamžité uzavření koupaliště či bazénu, nese jeho provozovatel. Ten by se měl tedy ve vlastním zájmu ujistit, a to nejen ústním příslibem, že jeho dodavatelé a všechny jejich výrobky splňují veškeré legislativní požadavky, a v případě nejistoty se obrátit raději na prověřené a zavedené společnosti.

Důvěřujte prověřeným

Dodávky nebezpečných chemikálií, mezi které přípravky pro úpravu bazénové vody patří, zahrnují totiž celý komplex legislativních povinností od vlastního živnostenského oprávnění, atestů a registrací, přes obaly odpovídající normám, řádného označení přípravků včetně EHS dokumentace (bezpečnostní listy) až po přepravu podléhající ADR předpisům. Jedině dodavatel, který naplňuje ve všech těchto bodech literu zákona, je pro provozovatele bazénu důvěryhodným partnerem, na jehož přípravky se může spolehnout i v případě kontroly. Faktem je, že naprostá většina provozovatelů bazénu či koupaliště v ČR používá chemii odpovídající normám, v letošním roce se však již vyskytly případy, kdy bylo kontrolními orgány zaznamenáno používání neschválené bazénové chemie. Záleží tedy na každém jednotlivém provozovateli, jakému riziku vystaví nejen sebe, ale i své zákazníky.

Kontrola není jen nutné zlo

Zdravotní ústav jako výkonný a kontrolní orgán dbá na ochranu veřejného zdraví a spolu s krajskými hygienickými stanicemi tvoří odborný dohled nad zajištěním kvalitní vody ke koupání pro širokou veřejnost. Mělo by však být společným zájmem jak státní správy, tak provozovatelů, aby voda v bazénech a koupalištích byla čistá, bezpečná a kvalitativně vyhovující, k plné spokojenosti návštěvníků sportovních a rekreačních areálů. Proto účelem pravidelných kontrol není jen odhalování a sankcionování nedostatků, ale i poradenská a osvětová činnost v oblasti legislativy, aktuálních požadavků a trendů v kvalitní úpravě bazénové vody. Kontrola není cílem, ale prostředkem k dosažení cíle a tím je kvalitní voda na koupání pro nás všechny.

Zdravotní Ústav Ostrava, KHS